

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-144/2007/42

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Tiszta Égbolt Kft.** (Budapest) I. rendű eljárás alá vont vállalkozás, illetve a **Sky Europe Airlines, a.s.** (Bratislava, Szlovákia) II. rendű eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztók tisztességtelen befolyásolása miatt indult eljárás során meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

A Versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozásoknak a repülőjegyek árával, továbbá a meghirdetett százalékos kedvezményekkel kapcsolatos egyes 2007 évi tájékoztatásai alkalmasak voltak a fogyasztók megtévesztésére.

A Versenytanács kötelezi a Sky Europe Airlines, a.s.-t 10.000.000.- (tízmillió) forint bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára köteles megfizetni.

A határozat felülvizsgálatát a kézhezvételtől számított harminc napon belül a Fővárosi Bíróságnak címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel lehet kérni.

I n d o k o l á s

I.

A tények

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észlelte, hogy a Sky Europe Airlines Hungary Kft. (1185 Budapest, Ferihegy Repülésoktatási Központ 17. számú létesítmény – a továbbiakban: „Sky Europe Magyarország”) a légitársasági szolgáltatásai népszerűsítését szolgáló kommunikációs anyagaiban valószínűsíthetően nem, vagy nem megfelelő módon tájékoztatja a fogyasztókat az általa nyújtott szolgáltatások árairól, továbbá az általa meghirdetett kedvezményekről.
- 2) Ennek nyomán a GVH 2007. szeptember 18-án a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján versenyfelügyeleti eljárást indított a Sky Europe Magyarország ellen. A vizsgálat az eljárás alá vont 2007. évben alkalmazott, fogyasztóknak szóló kommunikációinak a Tpv. III. fejezetében megfogalmazott tilalmaknak való megfelelésére terjedt ki, különös figyelemmel a repülőjegyek feltüntetett árai alkalmazásával kapcsolatos feltételekre vonatkozó tájékoztatási gyakorlatra, illetve a meghirdetett kedvezmények megvalósulására.
- 3) A GVH észlelte továbbá, hogy a Sky Europe Magyarország a hazai menetrendszerű légi szállítási tevékenységét 2007. október 27-vel megszüntette, így 2008. január 23-án bevonta az eljárásba az eljárás alá vontat a vizsgált magatartás tanúsításakor közvetlen irányító, pozsonyi székhelyű Sky Europe Airlines a.s.-t (a továbbiakban: „Sky Europe Szlovákia”) vállalkozást (Ivanská cesta 26. P.O.Box 24. 82001 Bratislava 21, Slovakia).

Az eljárás alá vont vállalkozások

- 4) A Sky Europe Szlovákia 2001 szeptemberében alakult meg Pozsonyban. A vizsgált magatartás elkövetésekor a Sky Europe csoport 5 bázisról 90 útvonalon 39 városba közlekedett és évi 3.5 millió utast szállított. Ekkor a Sky Europe csoport tagjai: Sky Europe Holding AG (Bécs, Ausztria), Sky Europe Asset Management (Dublin, Írország), Sky Europe Szlovákia, Sky Europe Magyarország, valamint a Sky Europe Hungary Vagyonkezelő Kft. (Budapest, Magyarország) voltak.

- 5) 2003. nyarán második bázis – Budapest – megnyitásáról döntött a Sky Europe Szlovákia tulajdonosa. 2003. novemberében alakult meg a Sky Europe Magyarország, amely önálló jogi személyként működött. A Sky Europe Magyarország 90%-ban a Sky Europe Hungary Vagyonkezelő Kft. tulajdonában, 10 %-ban a Sky Europe Szlovákia, a pozsonyi anyacég tulajdonában volt. A Sky Europe Hungary Vagyonkezelő Kft. 97%-a a Sky Europe Szlovákia, 3 %-a a Sky Europe Holding AG tulajdona volt.
- 6) A Sky Europe Magyarország nettó árbevétele 2005. október 1. — 2006. szeptember 30. között 11.614.098.000 Ft, 2006. október 1. — 2007. szeptember 30. között 12.405.119.248 Ft volt (lásd Vj-144/2007/006/3). A Sky Europe Szlovákia nettó árbevétele 2006-ban 5.541.864.000 szlovák korona, 2007-ben 6.723.873.000 szlovák korona volt (lásd Vj-144/2007/26).
- 7) A Sky Europe Magyarország tevékenysége a magyarországi menetrendszerű légi szállítási piacon 2007. október 27-től megszűnt. A hatályos cégadatok alapján 2008. december 22-től kezdődően a cég Tiszta Égbolt Kft. néven működik tovább a székhelyét az 1054 Budapest, Szabadság tér 7. szám alá helyezte át, főtevékenysége pedig az utazásközvetítés. (A vizsgált időszakban történt magatartásokra vonatkozóan a határozat Sky Europe Magyarország elnevezést használja, míg a névváltozást követően történtek tekintetében a Tiszta Égbolt Kft. elnevezést.) Tevékenységi körébe a cégadatok alapján már nem tartozik a menetrendszerű légi szállítás, csak a légi személyszállítás. A Sky Europe Szlovákia időközben értékesítette a Tiszta Égbolt Kft-t, jelenleg az azonos székhelyű Bankár Holding Zrt. rendelkezik felette minősített többségű befolyással.
- 8) A Versenytanács a Vj-74/2006. számú versenyfelügyeleti eljárást lezáró határozatában megállapította, hogy a Sky Europe Magyarország a 2005. és 2006. év során közzétett egyes reklámjaiban a szolgáltatásainak áráról a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adott és ezen jogsértés miatt ötvenmillió forint versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelezte a vállalkozást.

A légitársasági szolgáltatás

- 9) A légitársasági szolgáltatási piac tevékenységét a légi közlekedésről szóló 1995. évi XXXIX. törvény szabályozza. A polgári légitársasági szektor piaci szereplői Európában hagyományosan az úgynevezett nemzeti légitársaságok voltak, amelyek részben multilaterális, részben bilaterális államok közötti nemzetközi egyezmények

alapján láttak el nemzetközi légitársasági szolgáltatást. Az Európai Közösségek légitársasági piacának 1987-ben kezdődött és 1997-ben folytatódott megnyitása óta jelentős átalakuláson ment keresztül a szektor, ez az átalakulás a hazai piacon is érvényesült, különösen Magyarország Európai Unióhoz történő 2004. május 1-i csatlakozását követően. A 2008. szeptember 24-ét követő időszak tekintetében irányadó a Közösségben a légi járatok működtetésére vonatkozó közös szabályokról szóló 1008/2008/EK rendelet.

- 10) A piac fejlődésének egyik fontos állomása volt, hogy a „hagyományos” – elsősorban a korábbi nemzeti – légitársaságok mellett megjelentek a piacon az úgynevezett „fapados” légitársaságok. A kétféle csoportot az alkalmazott üzleti modellek különböztetik meg, ezek leginkább az alapszolgáltatáson – azaz egyik pontból a másikba légi úton való eljutás biztosításán – túlmutató szolgáltatások körében fedezhetőek fel. Ezen különbségek megragadhatóak többek között a foglalás, a lemondás, illetve a módosítás feltételeiben, a járatokon biztosított kiegészítő szolgáltatások színvonalában és árazásában, az egyes légitársaságok által használt repülőterek kényelmi szolgáltatásaiban, illetve az induló- vagy célállomástól való távolságában.
- 11) A kétféle üzleti modell között éles különbséget ugyan nem lehet tenni, egyes szereplők ötvözik az egyes üzleti modellekben bevált elemeket, ám általánosságban igaz, hogy a fogyasztók a légitársasági szolgáltatásokat elsődlegesen a két csoport között osztják fel. A fogyasztói kör tekintetében éles különbség tehető a turista és az üzleti utasok preferenciái között. A turisták számára az ár központi tényező.
- 12) A légitársasági szolgáltatás sajátossága alapján az alapszolgáltatás – az igénybe vevő légi úton való eljuttatása A pontból B pontba – összetett, és a légitársaságon túli szereplők részvételét is igényli, ezek közül kiemelhető pl. a légitársaság üzemeltetője. A fogyasztó által a légitársasági szolgáltatásért fizetendő ár így többféle költségelemből áll össze, ezek egy része a légitársaságtól függő elem, egy része pedig tőle független tényezőként jelentkezik, az utóbbiakat az IATA (Nemzetközi Légitársasági Szövetség) „List of Ticket and Airport Taxes and Fees” című kiadványa tartalmazza.
- 13) A légitársasági piac fejlődése tekintetében jelentős állomásnak minősíthető az Egyesült Államokban történt 2001. szeptember 11-i merényletsorozat, amely általános költségnövekedést okozott a piacon és így a fogyasztók irányában alkalmazott új típusú díjak bevezetését is maga után vonta – ezek közé tartoznak jellemzően a különböző jegykiállítási díjak.

- 14) A repülőjegyek értékesítése is jelentős változáson ment át az elmúlt másfél évtizedben, köszönhetően részben a légitársasági piacnyitásnak, részben az interneten keresztül, vagy telefonon történő hitelkártyás fizetés terjedésének. A hagyományos értékesítési formák között lehet említeni a légitársaságok irodáiban, illetve utazási irodákban történő értékesítést, amelyeknek teljes értékesítésben betöltött szerepét ma már akár meg is haladja az Interneten vagy telefonon keresztüli értékesítés. A Sky Europe Magyarország nyilatkozata szerint a jegyeladások 75%-a on-line módon, az internetes honlapon keresztül történt, 12% a telefonos foglalási központra keresztül, 3% a Sky Europe repülőtéren irodáiban, és 10% az utazási irodákon keresztül került értékesítésre.
- 15) A Sky Europe Magyarország által szolgáltatott adatok szerint a vállalkozás piaci részesedése a vizsgált időszakban öt százalék alatt volt, mellyel a piacon a harmadik-negyedik szereplő volt (a Malév és a Lufthansa mögött, a Wizz Air-rel közel megegyező eredménnyel). Mivel a Sky Europe Magyarország 2007. október 27-től nem foglalkozik Magyarország területén menetrendszerű légi szállítással, jelenlegi piaci részesedése 0% (Lásd a Sky Europe Szlovákia Vj 144/2007/026 sz. irat 6 pontjában szereplő nyilatkozatát.)

A kifogásolt tájékoztatások

- 16) A Sky Europe Magyarország kommunikációs tevékenysége a Sky Europe Szlovákia kereskedelmi részlege által került meghatározásra. (Lásd a 144/2007/14 sz. irat 5. pontját, továbbá a Vj-144/2007/39. számú irat 4.1. pontját.) A vizsgált időszakban tehát a Sky Europe Szlovákia határozta meg a Sky Europe Magyarország magyarországi kommunikációs gyakorlatát.
- 17) A Sky Europe Magyarország a menetrend hirdetés kivételével 2007. szeptember 30. napjával teljesen megszüntette reklámtevékenységét, mivel kivonult a magyar légi-személyszállítás piacáról. Az említett időszakot megelőzően az alábbi kommunikációs eszközökön jelentek meg a kifogásolt hirdetések:
- Poggyászkocsik
 - Beltéri citylightok
 - Hirdetés a Budapest Airport Zrt. nyári menetrendjében
 - Online hirdetések — heti bannerek

- Hírlevelek

18) A kifogásolt hirdetések teljes reklámköltsége nem ismert a Versenytanács előtt, figyelemmel arra, hogy az eljárás alá vont a poggyászkocsikon elhelyezett hirdetésekkel kapcsolatban nem csatolt be reklámköltséget. A kifogásolt tájékoztatások teljes reklámköltsége az ismert adatok alapján is meghaladta a húszmillió forintot (lásd Vj-144/2007/009/2-5. számú mellékleteket).

1. Poggyászkocsikon alkalmazott hirdetések

19) Kétféle hirdetés került kihelyezésre összesen 80 darab — a fogyasztók számára a repülőtéren elérhető — poggyászkocsin (lásd Vj-144/2007/007/1. számú melléklet). A poggyászkocsikon található hirdetések 2006. év második felétől 2007. február 28-ig voltak kihelyezve. A hirdetésekben szereplő 1990 Ft-os akciós árkatégoriát követően, a célállomástól és a foglalás idejétől függően 3990 Ft és 9990 Ft + adók és illetékek között lehetett repülőjegyet vásárolni a hirdetésben szereplő 9 útirányra.

20) A poggyászkocsikon alkalmazott hirdetések szövegei a következők voltak:

- A) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert pontosak vagyunk!
- B) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert mi nem a világ végén landolunk!

21) A hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

Egyirányú ár, repülőtéri illetékek nélkül, a szabad helyek függvényében, csak bizonyos járatokra érvényes.

2. Beltéri citylightok

22) Összesen 7 darab beltéri citylight került kihelyezésre 2006-ban (2007. február 28-ig) a Budapest Airport Zrt. területén (érkező tranzit, induló hall, induló tranzit, galéria, parkoló – lásd Vj-144/2007/007/3.) Hat darab citylight képi megjelenítése, és az ára, a útirányokra, illetve az áron felül fizetendő egyéb kiegészítő költségekre vonatkozó hirdetési szövege megegyezik a poggyászkocsikon található hirdetésekével.

23) A citylight-okon alkalmazott hirdetések szövegei a következők voltak:

- A) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert pontosak vagyunk!
- B) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert mi nem a világ végén landolunk!
- C) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert a gépen a legszebb lányok várnak Téged!
- D) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert nálunk a jegyárak a padló alatt vannak!
- E) Repülj velünk! 1990 Ft-tól ...mert nálunk előre foglalhatsz helyet!
- F) Repülj velünk! 1990 Ft-tól Minőségi repülés.....elérhető áron!
- G) Foglaljon helyet! Sky Europe 06 1 7777 000 Sky Europe.com

Nálunk mindig a kedvenc helyén utazhat, mert a foglalásnál Ön határozhatja meg, hogy pontosan hova szeretne ülni.

24) Az A) - F) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

Egyirányú ár, repülőtéri illetékek nélkül, a szabad helyek függvényében, csak bizonyos járatokra érvényes.

3. Hirdetés a Budapest Airport Zrt. nyári menetrendjében

25) 2007. április 1. és 2007. október 31. között, egy alkalommal, 50 ezer példányban jelent meg a Budapest Airport Zrt. nyári menetrendjében az alábbi hirdetés 1/1-es méretben (lásd Vj-144/2007/007/4. számú melléklet). A menetrendben alkalmazott hirdetés szövege a következő volt:

Repülj velünk! Kezdő jegyár 1990 Ft-tól*

26) A hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*Az ár egy irányba, repülőtéri illetékek, adók és tranzakciós díjak nélkül, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban érvényes.

4. Online hirdetések — heti bannerek

27) A 2007. évben összesen 14 darab online hirdetést (heti banner) jelentetett meg a Sky Europe Magyarország (lásd Vj-144/2007/007/5. számú melléklet). 2007. év 1., 5. és 7.

hetében hetente kettő, a 2., 4., 8., 20., 21., 22., 23. és a 26. héten hetente egy online hirdetés jelent meg. A hirdetések megjelenése és a lejáratuk dátuma is az adott hét kezdetével, illetve végével esik egybe. A hirdetés az Interneten több weboldalon is megjelent, pl.: Startlap — Napi ajánló box, Blikk nyitóoldalán, az Est nyitóoldalán, utazás.lap.hu, fapados.lap.hu, repülőjegy.lap.hu, időjárás.lap.hu, iwiw, Sanoma honlap stb.

28) Az online hirdetések szövegei a következők voltak:

*A) Repül az idő, foglalj helyet most! Kezdő repülőjegyár: 7 Ft-tól**

*B) Ilyen csak a mesében van! Nem kell a hétmérföldes! Kezdő repülőjegyár: 7 Ft-tól**

*C) Repül az idő, foglalj helyet most! 2007-ből csak erre fogsz emlékezni! Kezdő repülőjegyár: 7 Ft-tól**

*D) Landolj a nyárban! Repülőjegyek 1 Ft-tól**

*E) SKY Europe Bele fogsz szeretni! Kezdő jegyár: 3490 Ft-tól**

*F) Ünnepelj velünk! 5 éves a SKY Europe! Kezdő jegyár: 5 Ft-tól**

*G) Egyet fizetsz, kettőt kapsz!**

*H) Kezdő jegyár: 214,- Ft-tól**

*I) Rád vár a világ egy szelete! 5 éves a Sky Europe! Kezdő jegyár: 555 Ft-tól**

*J)-K) Most 30% kedvezmény a repülőjegy árából! **

*L) Egyet fizetsz, kettőt kapsz!**

M) Csobbanj a nyárba!

*N) Tengerre magyar! Nyári repülőjegyek 499-Ft kezdő jegyártól**

29) Az A) - D) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

* Az ár egy irányba, repülőtéri illetékek, adók és tranzakciós díjak nélkül, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban érvényes.

30) Az E) - F) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ár egy irányba, repülőtéri adók, illetékek és tranzakciós díjak nélkül, csak bizonyos járatokra, a szabad helyek függvényében érvényes.

31) A G) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ajánlat két személy együttes foglalása esetén érvényes, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban. A kedvezmény nem vonatkozik a repülőtéri illetékekre, adókra és tranzakciós díjra.

32) A H) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*1 irányba, repülőtéri adók, illetékek és tranzakciós díjak nélkül, csak bizonyos járatokra, a szabad helyek függvényében.

33) Az I)-K) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ajánlat irányonként, repülőtéri illetékek, adók és tranzakciós díjak nélkül, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban érvényes.

34) Az L) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ajánlat két személy együttes foglalása esetén érvényes, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban. A kedvezmény nem vonatkozik a repülőtéri illetékekre, adókra és tranzakciós díjra.

35) Az M) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ajánlat 2 személy részére, együttes foglalás esetén érvényes, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban. A kedvezmény nem vonatkozik a repülőtéri illetékekre, adókra és tranzakciós díjakra.

36) Az N) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*az ajánlat a repülőtéri illetékeket, adókat és tranzakciós díjakat nem tartalmazza. A szabad helyek függvényében, korlátozott számban vehető igénybe, minimum 7 napos előfoglalással.

37) Nem jelölték meg az eljárás alá vontak a J)-K) jelű hirdetésekben meghirdetett százalékos kedvezmény alapját, illetve az alapot képező ár alkalmazásának időszakát.

5. Hírlevelek

38) A Sky Europe Magyarország által összesen 10 féle hírlevél került kiküldésre a 2007. év során, azoknak a fogyasztóknak, akik a www.SkyEurope.com honlapon feliratkoztak erre a szolgáltatásra (lásd Vj-144/2007/007/6. számú melléklet).

39) A hírlevelek szövegei a következők voltak:

- A) Foglald le most nyaralásodat! Kezdő jegyár: 790 Ft-tól* repülőtéri illetékkal
- B) Csábító árak! Nyári álmodozás vár Rád a tengerparton: Split, Dubrovnik, Thesszaloniki és Burgasz partjainál 790 Ft-tól
- C) Kihagyhatatlan hétvégi ajánlat! Miért is várnál tovább?! Repülőjegyek 10 Ft kezdő jegyártól*
- D) Csobbanj a nyárba! Athén, Dubrovnik, Nizza, Rimini, Thesszaloniki, Split, Várna Egyet fizetsz, kettőt kapsz!*
- E) Egyet fizetsz kettőt kapsz!*
- F) A gyerekek ingyen utaznak*
- G) Nyári vásár ! Repülőjegyek 790 Ft kezdő jegyártól*
- H) Tengerre magyar! Velence (Treviso), Burgasz, Dubrovnik, Split, Várna, Athén, Thesszaloniki, Brüsszel 499 Ft kezdő jegyártól *
- I) Siess! Ne hagyd ki nyári ajánlatunkat! Burgasz, Thesszaloniki, Dubrovnik, Várna, Split, Athén, Brüsszel, Velence (Treviso) 499 Ft kezdő jegyártól!*
- J) Kapcsolj gyorsan és kapcsolódj ki! 50% kedvezmény a fuvardíjból - minden úti célra*

40) Az A) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*Az ajánlat egy irányba, csak bizonyos járatokra, a szabad helyek függvényében, korlátozott számban áll rendelkezésre.

41) A B) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

* Az ajánlat egy irányba, repülőtéri illetékek, adók és tranzakciós díjak nélkül, bizonyos járatokra, korlátozott számban érvényes.

42) A C) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

* Az ajánlat egy irányba, bizonyos járatokra, korlátozott számban, a szabad helyek függvényében érvényes és nem tartalmazza a tranzakciós díjat.

43) A D) és E) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*Az ajánlat két személy együttes foglalása esetén érvényes, csak bizonyos járatokra, korlátozott számban. A kedvezmény nem vonatkozik a repülőtéri illetékre, adókra és tranzakciós díjra.

44) Az F) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*Max. 14 éves korig, amennyiben legalább egy felnőtt kíséri. A járat utolsó 20 helyére nem foglalható. Az ajánlat a repülőtéri illetékeket, adókat és tranzakciós díjakat nem tartalmazza. A szabad helyek függvényében, korlátozott számban vehető igénybe .

45) A G)-I) jelű hirdetésekhez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

Az ajánlat a repülőtéri illetékeket, adókat és tranzakciós díjakat nem tartalmazza. A szabad helyek függvényében, korlátozott számban vehető igénybe. A járat utolsó 20 helyére nem foglalható.

46) A J) jelű hirdetéshez a következő apró betűs feltétel kapcsolódott:

*Az ajánlat irányonként a fuvardíjra vonatkozik, repülőtéri illetékek, adók és tranzakciós díjak nélkül, korlátozott számban vehető igénybe, a szabad helyek függvényében.

47) A Sky Europe Szlovákia nyilatkozta szerint (lásd Vj-144/2007/026.) szerint az „50%-os kedvezmény a fuvardíjból” akció keretein belül többszáz akciós jegy került értékesítésre a magyar piacon, és az akciós repülőjegy minden, a promóciós kódot a foglalás során alkalmazó utas számára hozzáférhető volt. Nem jelölték meg ugyanakkor az eljárás alá vontak a százalékos kedvezmény alapját, illetve az alapot képező ár alkalmazásának időszakát.

Jegyárak és járulékos költségek

48) A Sky Europe Magyarország szolgáltatásáért fizetendő díjat a repülőjegy nettó árán – azaz az eljárás alá vont által elkülönítetten kalkulált költségelemen – felül terheli(k):

- a) a repülőtéri illetékek, adók – ezek a repülőterek használatával összefüggő tételek;
- b) a foglalási díj, amely valójában a fizetéskezelési költség megfelelője és ára a foglalási módtól – internetes, telefonos úton történő foglalás és fizetés stb. – függően alakul ki. A foglalási központon keresztül beérkező, illetve a repülőtéri jegyirodáknál intézett foglalás esetén utasonként és útirányonként 1.500 HUF értékesítési díj, illetve bankkártyával történő fizetés esetén utasonként és

útirányonként 675 HUF tranzakciós díj került felszámításra (lásd. Vj 144/2007/017 sz. irat 6. oldal).

- 49) A bankkártyás fizetéssel, vagy egyéb bankkártya művelettel kapcsolatos – az elfogadó bank felé kifizetendő – költség az általánosan elfogadott kereskedelmi gyakorlatok alapján a kereskedőt terheli. A Sky Europe Magyarország nyilatkozata szerint esetében ez nem így van, a felszámolt tranzakciós díj éppen a bankkártyával történő fizetés esetén felmerülő adminisztráció költségét hivatott fedezni. A Sky Europe Magyarország következő hitelkártyákat fogadta el a repülőjegy megvásárlásakor: Visa, EuroCard/MasterCard, American Express és Diners Club (lásd Vj 144/2007/017 sz. irat 2. oldal 2.3. pont).
- 50) Eljárás alá vont foglalási rendszerében az internetes foglalás esetében lépésről lépésre alakul ki a teljes viteldíj. Interneten keresztül történő foglalás esetén az alap viteldíjon felül terhelő illetékek és járulékok a foglalás későbbi szakaszában jelennek meg, miután a vásárló kiválasztotta az időpontok és viteldíjak alapján legmegfelelőbb oda- és visszautat.

II.

Az eljárás alá vontak álláspontja

- 51) A Sky Europe Szlovákia előadta, hogy a jelen eljárásban pusztán adatszolgáltatási kötelezettsége révén szerepel, vitatta eljárás alá vonti minőségét. Álláspontja szerint ugyanis a Tpv. hatálya nem terjed ki rá, figyelemmel arra, hogy a törvény III. fejezete vonatkozásában kizárólag a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartás kerül a szabályozás hatálya alá. Kérte ennek figyelembevételével vele szemben az eljárás megszüntetését.
- 52) Eljárás alá vontak álláspontja szerint a Tpv. 8. § (1) bekezdése és 8. § (2) bekezdés a) pontja alkalmazásában, azoknak a magatartásoknak van versenyjogi jelentősége, amelyeknél a megtévesztés befolyásolja a fogyasztói döntés szabadságát, és ezzel az adott céget előnyösebb helyzetbe hozná a piac más szereplőivel szemben. Rámutatott, hogy további, a GVH által alkalmazott alapelvek között deklarált kritérium, hogy az adott magatartás versenyjogilag releváns-, a piaci viszonyok torzulásához vezető legyen. Az ismertetett tények alapján – miszerint a panaszolt költségek létezésére hangsúlyosan felhívja a Sky Europe reklámjaiban a figyelmet és a konkrét foglalást megelőzően

többször, több csatornán keresztül tájékoztatja az utast – álláspontja szerint torzulásról beszélni nem lehet.

- 53) Eljárás alá vontak előadták, hogy a tranzakciós díjak a hírlevelekben, illetve a honlapon, „utazási információ” címszó alatt is feltüntetésre kerültek és mindegyik reklám tartalmazott hivatkozást a Sky Europe honlapjára. A www.SkyEurope.hu weboldalon az utazási információk között is felhívta a Sky Europe Magyarország utasai figyelmét a repülőjegy viteldíján felül fizetendő (értékesítési, tranzakciós) díjakra, így ott minden további költség pontosan részletezve megtalálható volt (tehát adók, illetékek, tranzakciós költség és minden egyéb).
- 54) Előadásuk szerint a GVH elvi éllel kimondta a Vj-6/2004-es ügyben, hogy „...valamely vállalkozás árujára vonatkozó reklámtól nem várható el, hogy az összes lényeges tulajdonságról számot adjon, ha egyébként a fogyasztó megalapozott döntéséhez szükséges piaci ismereteket biztosítja”. Analógia alapján elmondható, hogy ezen szükséges piaci ismeretek esetünkben a hosszú évek azonos gyakorlata alapján állnak a „fapados légitársaságok” fogyasztóinak rendelkezésére. Az Air Berlin, az Air France, a KLM, a British Airways, a MALÉV, a Smart Wings, a WizzAir, az Aer Lingus az easyJet és a Swiss Air egyike sem teszi a jegyárak részévé a reptéri illetéket, hol használ csillagot, hol nem, szinte kivétel nélkül alkalmazza a „-tól” kifejezést és mindig apró betűvel hívja fel az utasok figyelmét az egyéb tételek és esetleges korlátozások létezésére. Ráadásul elhangzanak „utazzon ingyen”, „Best Price” és hasonló kijelentések is, amiből senki sem gondolja, hogy valóban ingyenes utazásról vagy a létező legjobb árról lenne szó.
- 55) Eljárás alá vontak előadták e tekintetben, hogy nem a versenytársak jogsértő magatartására hivatkoznak méntségként, hanem arra, hogy egy esetleges jogsértés elbírálásakor rendkívül fontos szerephez jut az, hogy az adott piaci szegmensben a fogyasztók milyen kommunikációhoz szoktak hozzá minden szereplő tekintetében, a kezdetektől, évek óta. A Sky Europe minden hirdetésén jelezte, hogy – egyéb korlátozások mellett – a jegyár nem tartalmazza az illetéket, illetve a tranzakciós díjakat, megadva mindazon információkat, amelyek a helyes értelmezéshez szükségesek. Összességében valóban nem szerepelt a tranzakciós/jegykiállítási díj, azonban az utas tájékoztatást kapott ezen költség létezéséről és ennek tudatában vásárolta meg aztán jegyét az interneten (vagy telefonon), ahol pedig döntéshozatala előtt minden számszerű adat rendelkezésére állt.

- 56) Az eljárás alá vontak jogi képviselőjének álláspontja szerint a Sky Europe Magyarország magatartása abban az esetben valósította volna meg a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolását, ha a fizetendő járulékos költségeket elhallgatta volna, vagy azok összegére vonatkozóan téves adatokat szolgáltatott volna. Ennek megfelelően nem került bizonyításra a versenyjogi felelősség megállapításához az, hogy a bekövetkezett jogsértő állapot (amely egyébként nem áll fenn) okozati összefüggésben lenne az adott vállalkozás magatartásával. Fentiek alapján éppen az került igazolásra, hogy a Sky Europe mindent megtesz utasainak megfelelő tájékoztatása érdekében.
- 57) Eljárás alá vontak álláspontja szerint a joggyakorlat alapján adott tájékoztatás akkor lehetne félrevezető, ha becsapja, vagy valószínűsíthetően megtéveszti a fogyasztót és befolyásolja annak gazdasági döntését. A fogyasztó megtévesztése félrevezető közlés vagy félrevezető elhallgatás segítségével valósulhat meg; ez utóbbi eset akkor következik be, ha a megjelenítés az áru valamely lényeges tulajdonságára vonatkozó, minősítő információt hallgat el és ezzel a fogyasztó döntési szabadságát korlátozza. Az eljárás alá vontak álláspontja szerint a Sky Europe Magyarország egyetlen, a szolgáltatás lényeges – vagy akár kevésbé lényeges – tulajdonságára vonatkozó információt nem hallgatott el, így jogszabálysértést sem valósított meg.
- 58) Eljárás alá vontak előadták továbbá, hogy még abban az esetben sem lenne indokolt velük szemben bírság kiszabása, ha a Versenytanács az előzőek ellenére is úgy ítélné meg, hogy a vizsgált magatartásuk jogsértő. Kifejtették e tekintetben, hogy mind a Tiszta Égbolt Kft. – amely már nem folytat légitársasági szolgáltatási tevékenységet – mind a Sky Europe Szlovákia – amely 2009. június 22-én csődvédelmet kért – nagy valószínűséggel nem folytat a továbbiakban jogsértő gyakorlatot. Minderre figyelemmel velük szemben mind a speciális, mind a generális prevenció elve alapján szükségtelen bírságot kiszabni, hiszen tevékenységükkel felhagynak.

III.

Jogi értékelés

Jogszabályi háttér

- 59) A Tpv. 1. § (1) bekezdése szerint 1. § (1) a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak - ideértve a

külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével - (a továbbiakban az előzőek együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik. A törvény hatálya alá tartozik továbbá - a II-III. fejezetekben szabályozott magatartások kivételével - a vállalkozás külföldön tanúsított piaci magatartása is, ha annak hatása a Magyar Köztársaság területén érvényesülhet.

- 60) A Tpv. 8. § (1) bekezdése alapján tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Az idézett szakasz (2) bekezdésének a) pontja szerint a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árujelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak; d) pontja szerint pedig ha különösen előnyös vásárlás hamis látszatát keltik.
- 61) A Tpv. 9. §-a értelmében a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.
- 62) A gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Grtv.) 7. §-a (1) bekezdése értelmében tilos közzétenni megtévesztő reklámot, míg a (2) bekezdés szerint a reklám megtévesztő jellegének megállapításakor figyelembe kell venni különösen a reklámban foglalt azokat a tájékoztatásokat, amelyek az áru általános jellemzőire, az áru árára vagy az ár megállapításának módjára, valamint a vásárlás egyéb szerződéses feltételeire vonatkoznak.
- 63) A Grtv. 15. § (3) bekezdése alapján a törvény megtévesztő reklámozás tilalmába ütköző reklámokra vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatban a Tpv.-ben meghatározottak szerint a bíróság, illetve a Gazdasági Versenyhivatal jár el. A Grtv. 17. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal eljárására a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni, figyelemmel – többek között – a törvény 17. § (3) bekezdésében foglalt eltérésre, amely szerint a reklámozó indokolt esetben – az eset körülményeire való tekintettel, figyelemmel a reklámozó és az egyéb érdekelt törvényes érdekeire – a reklám ténybeli állításainak bizonyítására kötelezhető.

- 64) A Tpv. 77. §-a (1) bekezdésének d) és f) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.
- 65) Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpv. rendelkezéseit megsérti. A bírság összege legfeljebb a vállalkozásnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet. A Tpv. 78. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a bírság összegét az eset összes körülményeire - így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására - tekintettel kell meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztói érdekek sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

A Versenytanács döntése

- 66) A Tpv. tárgya hatályára vonatkozó rendelkezések értelmében a törvény III. fejezetében foglalt tilalom alkalmazási köre kizárólag a vállalkozások Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására terjed ki. A személyi hatály kapcsán ugyanakkor a törvény nem különbözteti meg a Magyarországon bejegyzett, vagy székhellyel rendelkező vállalkozásokat a külföldi vállalkozásoktól. A Sky Europe Szlovákia kapcsán így az értékelendő körülmény az, hogy a vizsgált magatartásának tanúsítására a Magyar Köztársaság területén került-e sor. A rögzített tényállás (lásd 16. pont) szerint a Sky Europe Magyarország vizsgált tájékoztatásai kialakításában döntő szerepe az anyavállalatnak volt. Mivel a fogyasztó megtévesztésére alkalmas magatartás – azaz a tájékoztatások – tanúsítására nem vitatottan a Magyar Köztársaság területén került sor, így a Sky Europa Szlovákia által tanúsított magatartás megítélésére a Tpv. mind tárgyi, mind személy hatálya alapján sor kerülhet.
- 67) A Tpv. III. fejezetének célja a fogyasztók döntési szabadságának, mint védett jogi tárgyának a vállalkozások és az áruk (szolgáltatások) közötti választással összefüggésben történő védelmezése, tilalmazva, hogy a több mozzanatból álló fogyasztói döntési folyamat tisztességtelen befolyásolása révén a gazdasági verseny sérelmet szenvedjen. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók versenytársak, illetve az

azonos vagy egymást ésszerűen helyettesítő termékek közötti választásnak a folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására. A versenyjogi relevancia megállapításához ugyanakkor nem kell a kedvezőtlen piaci hatásnak ténylegesen bekövetkeznie, elegendő, hogy a magatartás alkalmas ilyen hatás kiváltására.

- 68) A versenyjogi relevanciával bíró fogyasztói döntés meghozatalának teljes – a vásárlási szándék megjelenésétől legalább az adott termék megvásárlásáig, vagy szolgáltatás igénybevételéig tartó – folyamatát védi a Tpv. a maga eszközeivel, beleértve a folyamat egészét és egyes szakaszait is. Nemcsak az olyan magatartás jogellenes, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztó döntését, hanem minden olyan magatartás, amely érdemben kihatással van a folyamatra.
- 69) Ez a megközelítés tükröződik a Tpv. III. fejezetének a címében is, amely nem a fogyasztói döntések tisztességtelen meghatározásának, hanem a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalmáról beszél. Ilyen magatartásokat nevesít a 8. § (2) bekezdésének a) és d) pontja.

1. A repülőjegyek árával kapcsolatos tájékoztatás

- 70) Az eljárás alá vont vállalkozások repülőjegyek árával kapcsolatos tájékoztatásait két szempontból is értékelte a Versenytanács: tartalmaz-e valótlan állítást, illetve elhallgat-e lényeges tulajdonságot az adott reklám?
- 71) A légitársasági szolgáltatást igénybe venni kívánó fogyasztó elsődleges szempontja, hogy A pontból B pontba kíván eljutni. A fogyasztó számára így a repülőjegy keresése kapcsán feltüntetett, árra vonatkozó üzenet a mindennapi életben elfogadott jelentése alapján az általa kifizetendő teljes költséget jelenti. Nem hordoz önálló jelentéstartalmat a fogyasztó tekintetében az a reklámüzenet, ami a reklámozott termékért – jelen esetben a repülőjegy – minden körülmények között, illetve a tipikus fogyasztói kereslet alapján kifizetendő ár csupán töredékét tünteti fel. Nem bír értelmezhető jelentéstartalommal tehát az az üzenet, amely azt emeli ki, hogy adott légitársaság a légi közlekedési szolgáltatás igénybevételéért a saját részvétele tekintetében milyen (ún. nettó) árat kalkulál, hiszen a fogyasztó a szolgáltatást csak abban az esetben veheti igénybe, ha a járulékos költségekkel – pl. repülőtéri illeték, foglalási vagy tranzakciós díjak stb. – együttesen összeálló, teljes (bruttó) vételárat kifizeti a légitársaságnak.

- 72) A Versenytanács következetes gyakorlata szerint (Vj-72/2005., Vj-74/2006., Vj-147/2006., Vj-4/2007., Vj-43/2007., Vj-75/2007.) a légitársaságok által a repülőjegyek áraival kapcsolatos tájékoztatása során lényeges körülménynek minősül, hogy a feltüntetett ár tartalmazza-e az összes járulékos költséget.
- 73) A Tpv. 9. §-a értelmében az egyes reklámokban, tájékoztatásokban megjelenített tartalom fogyasztók által érzékelhető üzenetét a használt kifejezések mindennapi életben – szakmai fogyasztók esetében a szakmában – elfogadott általános jelentése alapján szükséges értékelni. A Versenytanács megítélése szerint a repülőjegyekkel kapcsolatos hirdetésekben a repülőjegy árára vonatkozó puszta utalás a fogyasztók felé azt az üzenetet képezi, hogy a reklámozó az adott áron kíván számára felajánlani utazási lehetőséget. Mindez azt jelenti, hogy a Tpv. 9. §-a alapján fogyasztóknak szóló „repülj velünk”, „kezdő jegyár”, „kezdő repülőjegyár”, illetve „repülőjegyek” megfogalmazású reklámüzenet jelentése – minden további információ hiányában – az, hogy a fogyasztó a feltüntetett áron utazási szolgáltatást vehet igénybe a reklámozótól.
- 74) Számos esetben alkalmazzák a reklámozók azt a gyakorlatot, hogy adott termék egyes jellemzőivel kapcsolatos egyes feltételeket szétválasztanak. Ennek egyik megvalósulási formája, hogy egyes feltételeket a reklám főüzenetében helyeznek el, míg más feltételeket a főüzenettől elszakítva – adott esetben apró betűs tájékoztatás formájában – tüntetnek fel. Kizárólag a kommunikációs eszköz, illetve az információ jellegének értékelésével dönthető csak el, hogy ez a gyakorlat alkalmas-e a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására.
- 75) A Versenytanács gyakorlata szerint az apró betű teljes értékű tájékoztatásnak minősül, amennyiben a megjelenített tájékoztatásokat a fogyasztónak módja van teljes egészében áttanulmányozni és az apró betűs információ lényegesen nem módosítja a tájékoztatásban kiemelt módon közvetített üzenetet (lásd Vj-86/2007.). A reklámozó a tájékoztatásában mesterségesen szabdolja szét adott termék lényeges tulajdonságára – jelen esetben az árára – vonatkozó tájékoztatását, amennyiben az elkülönített formában kiemelt tulajdonság önmagában nem valósulhat meg, nem jellemzője a terméknek (vö. a megjelölt áron nem lehet repülőjegyet kapni). Ebben az esetben ugyanis a kiemelt üzenethez kapcsolt további kitétel lényegesen módosítja azt, amely azzal jár, hogy a kiemelt üzenetben megfogalmazottak valótlan tényállításnak minősülnek.
- 76) A Legfelsőbb Bíróság szerint a fogyasztók megtévesztése nemcsak aktív tényállítással, hanem a termék egyes tulajdonságainak elhallgatásával is megvalósulhat [Kf.II.

39.908/2001/5. számú ítélet, (Vj-168/1998.).], azaz a jogsértés azzal is elkövethető, ha az árut forgalomba hozó vállalkozás az áru lényeges tulajdonságát elhallgatja, s ezáltal hiányos tájékoztatást ad [Kfv.X. 39.924/2002/8. (Vj-137/1998.)].

- 77) Nem várja el ugyanakkor a versenyjog a vállalkozástól, hogy a reklámjaiban teljes körű termékleírást adjon a fogyasztók számára. A reklámozó szabadon dönt, hogy a termék milyen tulajdonságát jeleníti meg a reklámokban. Abban az esetben viszont, ha egy tájékoztatás már megjelenít, kiemel valamely lényeges, jellemzően kedvező körülményt, akkor azzal szemben követelmény, hogy az legyen valós és pontos, s ne legyen alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.
- 78) A vizsgált tájékoztatások közül konkrét repülőjegy árat feltüntető hirdetések – lásd 20., 23., 25., 28 és 39.. pontokat – kapcsán megállapítható, hogy a fogyasztók a hirdetésben főüzenetként feltüntetett áron valójában nem juthattak hozzá repülőjegyhez, hiszen
- (i) A hirdetések többsége esetében az eljárás alá vontak szétválasztották a különböző költségelemeket és az ún. „nettó jegyárát” tüntették fel számszerűen, míg külön – jellemzően apró betűs – tájékoztatásban utaltak arra, hogy a feltüntetett „jegyár” nem tartalmazza a repülőtéri illetéket. (Kivételt képez ez alól a hírlevelek között elsőként feltüntetett változat – lásd 42. pont A) hírlevél. Ebben az esetben ugyanis a feltüntetett jegyár a repülőtéri illetékekkel együttesen került be a főüzenetbe.)
 - (ii) Másrészt a feltüntetett jegyár nem tartalmazza az értékesítési, illetve a tranzakciós díjat sem, amely a repülőjegy megvásárlásakor a fogyasztó oldaláról elengedhetetlenül felmerülő költségelem (lásd 48. pont). A vizsgált tájékoztatások egyetlen alkalommal sem tartalmaztak – még apróbetűs üzenetben sem – utalást arra vonatkozóan, hogy a jegyvásárláshoz kötődik értékesítési díj. Nem tartalmaznak utalást a tranzakciós díjra a poggyászkocsikon alkalmazott hirdetések (20. pont), a beltéri citylightok (23. pont), illetve a hírlevelek közül az A) jelű hírlevél (39. pont). Egyéb esetekben a tranzakciós díj létéről az eljárás alá vontak kizárólag apróbetűs részben adnak tájékoztatást.
- 79) Nem valósul meg a hirdetett reklámüzenet az F) jelzéssel szereplő, „A gyerekek ingyen utaznak” szövegű hírlevél esetében sem (39. pont). A kapcsolódó, apró betűs kitétel a hirdetésben foglaltak jelentését ugyanis megváltoztatja. Az apró betűs szöveg szerint ugyanis a repülőtéri illetékeket, adókat, és a tranzakciós díjakat az ajánlat nem

tartalmazza, tehát a kiemelt üzenettel ellentétben a gyerekek valójában nem utazhatnak ingyen.

- 80) Mindez azt jelenti, hogy az eljárás alá vontak vizsgált tájékoztatásaiban a repülőjegy árára vonatkozóan a főüzenetben feltüntetett kedvező tulajdonságról a fogyasztók megtévesztésére alkalmas tájékoztatást adtak közre az eljárás alá vontak. A kedvező tulajdonságot ugyanis egyrészt lényegesen módosította a kiemelt üzenettől elválasztott – jellemzően apró betűs – kitétel, másrészt – az értékesítési díj, illetve egyes esetekben a tranzakciós díj létének hiányából fakadóan – az arról szóló tájékoztatás hiányos volt.
- 81) Az apró betűs kitételnek a főüzenetre vonatkozó lényeges módosítása jelen esetben azt jelentette, hogy a kiemelt főüzenet nem valós, hiszen a feltüntetett áron repülőjegyet vásárolni nem lehet.
- 82) A lényeges feltétel – azaz egyes esetekben a tranzakciós díj, illetve minden esetben az értékesítési díj léte – elhallgatása következtében a főüzenetben feltüntetett tulajdonság (adott áron elérhető repülőjegy) ugyancsak valótlannak minősül, hiszen a fogyasztó semmilyen körülmények között nem volt képes elkerülni a tranzakciós díjat, illetve az értékesítési díjat.
- 83) Az általánosan elfogadott gyakorlat (lásd 49. pont) ismeretében a bankkártyával történő fizetéshez szokott fogyasztó a repülőjegy vásárlásával kapcsolatban nem számol tranzakciós díj formájában jelentkező költség felmerülésével, így az eljárás alá vont azon gyakorlata, hogy ezt a költséget egyáltalán nem tünteti fel a fogyasztóknak szóló kommunikációiban – figyelemmel a Tpv. 9. §-ra –, alkalmas a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására. Megjegyzi a Versenytanács, hogy ezen döntése nem arra vonatkozik, hogy a bankkártyás fizetés költségének áthárítása jogszerűnek minősül-e, pusztán a díj felszámításával kapcsolatos tájékoztatást érinti.
- 84) A fentiek alapján az eljárás alá vontak által követett gyakorlat – figyelemmel a Tpv. 8. § (2) bekezdésének a) pontjában foglaltakra – beleütközik a Tpv. 8. §-nak (1) bekezdésében, illetve a Grtv. 7. § (1) bekezdésében foglalt tilalomba.

2. A meghirdetett akciókkal, akciós repülőjegyekkel kapcsolatos állítások valósága

- 85) A Grtv. 17. § (3) bekezdése alapján a reklámozó indokolt esetben a reklám ténybeli állításainak bizonyítására kötelezhető. A bíróság által a Tpv. tekintetében kialakított

gyakorlatban is irányadó, hogy a fogyasztókhöz eljuttatott információk valóságtartalmát minden esetben a közreadójának kell igazolnia (lásd a Fővárosi Bíróság Vj-49/2001. számú ügyben hozott 3.K. 31.893/2001/7. számú ítéletét, illetve a Vj-97/1995. számú ügyben hozott 2.K. 39.757/1995/3. számú ítéletet).

- 86) A Versenytanács következetesen alkalmazott gyakorlata szerint (lásd többek között a Vj-55/2003. számú versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozatot) a fogyasztók felé irányuló (reklámként vagy más módon megnyilvánuló) tájékoztatással szemben követelmény, hogy annak alapján a fogyasztó reális képet alkothasson az adott termékről (áruról, szolgáltatásról), a vállalkozásról, a tájékoztatás tartalmáról. A valamely vállalkozás által tartott akció, illetve a vállalkozás által forgalmazott termékekről tájékoztatást adó reklámeszközök esetében ez oly követelmény formájában jelentkezik, hogy a fogyasztó pontos képet tudjon alkotni az akció mibenlétéről, az akcióban való részvétel feltételeiről, az akcióban résztvevő termékekről vagy az újságban egyébként reklámozott termékekről.
- 87) Az ár a fogyasztó számára a versenyző áruk közötti választás során az eligazodást jelentő legfontosabb mérce. Ehhez közvetlenül kötődik az is, hogy a fogyasztók orientálódása során nemcsak adott áru tényleges fogyasztói ára, hanem a számukra biztosított megtakarítás mértéke – azaz valamely árkedvezmény feltüntetése – is jelentős befolyásoló tényező lehet.
- 88) A Versenytanács a Vj-22/1998. számú versenyfelügyeleti eljárást lezáró határozatában elvi élel kimondta, hogy ténylegesen nem alkalmazott (fiktív) árhoz képest ígért jelentős mértékű árengedmény alkalmas a különösen előnyös vásárlás hamis látszatának keltésére.
- 89) Az online hirdetések között J-K) számon (lásd 28. pont) szereplő 30%-os kedvezményre, illetve a J) jelű hírlevélben (lásd 39. pont) szereplő 50%-os kedvezményre, azok alapjára és megvalósulására vonatkozóan semmi nemű adatot nem adtak be az eljárás alá vontak.
- 90) Az eljárás alá vontak az eljárás során nem bizonyították, hogy alkalmazták-e, és ha igen, milyen időszakban alkalmazták azokat az árakat, melyekhez képest a hirdetésekben jelentős mértékű, 30, illetve 50 %-os árengedményt adtak. Nem bizonyították így, hogy a fogyasztó ténylegesen eléri a számszerűen kifejezett megtakarításokat.
- 91) A kedvezményekre vonatkozó állítások valóságtartalma igazolásának hiányában a kedvezményekkel kapcsolatos tájékoztatás – figyelemmel a Tpv. 8. § (2) bekezdésének

- a) pontjában foglaltakra – beleütközik a Tpv. 8. §-nak (1) bekezdésében, illetve a Grtv. 7. § (1) bekezdésében foglalt tilalomba.
- 92) A Versenytanács a jogsértés megállapításán túl a Sky Europe Szlovákiával szemben szabott ki bírságot mivel megállapítható volt, hogy a jogsértő tájékoztatás kialakításában döntő szerepe ennek a vállalkozásnak volt, míg a Sky Europe Magyarország követte az anyavállalatának utasításait.
- 93) A bírság összegének megállapítása során a jogsértés súlyának meghatározása körében a Versenytanács figyelemmel volt a jogértéssel érintett reklámozási gyakorlat kiterjedtségére (a tájékoztatási tevékenység célzott fogyasztói kört érhetett el, ám nem szerepeltek a jogsértő tájékoztatások között nagy nyilvánosságnak szóló médiafelületek), időtartamára (közel egy éves időtartam), annak következetes jellegére (a jogsértés a vizsgált tájékoztatások túlnyomó többségében megfigyelhető volt, nem elszigetelt jelenség volt az eljárás alá vontak tájékoztatási gyakorlatában). Mindezen tényező figyelembevételével értékelte a Versenytanács, hogy a jogsértés a fogyasztói érdekeket milyen mértékben sérthette.
- 94) Enyhítő körülményként vette figyelembe a Versenytanács, hogy a fogyasztók a reklámok megismerését követően, a vásárlás előtt tájékozódhattak a pontos feltételekről. Mindez azonban kizárólag enyhítő, ám a jogsértést megszüntetni nem képes körülmény, hiszen a valótlan és hiányos tájékoztatások közreadásával a fogyasztói döntési folyamat már torzulhatott.
- 95) A bírságot a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételi számlája javára kell megfizetni függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A bírság befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő a versenyfelügyeleti eljárás száma, a megbírságolt vállalkozás neve, valamint a befizetés jogcíme (bírság).
- 96) A Ket. 138. § (1) bekezdése szerint a pénzfizetési kötelezettségének határidőre eleget nem tevő késedelmi pótlékot köteles fizetni. A (3) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. Ennek ellentételezéseként a Tpv. 83. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha az eljáró versenytanács határozata jogszabályt sértett és ennek következtében az ügyfélnek igénye keletkezik a bírság visszatérítésére, a

visszatérítendő összeg után a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeres összegének megfelelő kamatot is meg kell téríteni

IV.

Egyéb kérdések

- 97) A határozat elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. § biztosítja.
- 98) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-n, illetékessége a Tpvt. 46. §-n alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik a bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
- 99) A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 110. § (1) bekezdése a) pontja szerint a keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig a GVH Versenytanácsa nem foganatosíthatja.

Budapest, 2009. július 21.